

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

Институт за исторически изследвания

Научен архив

Международна научна конференция

ДРУГОТО ЛИЦЕ НА ВОЙНАТА

16 – 17 октомври 2025 година

ПРОГРАМА

16 октомври 2025 година

Българска академия на науките, ул. „15 ноември“ № 1

Зала „Проф. Марин Дринов“

10:00

Откриване и приветствия

ПАНЕЛ „ВОЙНАТА, ЧОВЕКЪТ И ОБЩЕСТВОТО“

Сесия I

Модератор: *Доц. д-р Румяна Чукова* – Научен архив на Българската академия на

науките; Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките

10:30 – 10:45

Финансиране на войната. По примери от Новата българска история
Проф. д-р Даниел Вачков – Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките

10:45 – 11:00

Строителство по време на война. Българските железопътни обекти
в новите земи през Втората световна война (1941–1944)
Доц. д-р Ангел Джонев – Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките

11:00 – 11:15

Темата за семейството и дома във войнишката кореспонденция и
официалните донесения по време на Първата световна война
Доц. д-р Живко Лефтеров – Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките

11:15 – 11:30	Участието на британските жени във Втората световна война според беседи, четени от Надежда Станчова – Мюър по радио София през 1940 <i>Д-р Любомир Георгиев</i> – Държавна агенция „Архиви“
11:30 – 11:45	Дискусия
11:45 – 12:00	Кафе пауза

Сесия II

Модератор: *Доц. д-р Надя Филипова* – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките; Софийски университет „Св. Климент Охридски“

12:00 – 12:15	Между кухнята и изкуството: размяната на изложби като инструмент на Студената война <i>Доц. д-р Симона Самуилова</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
12:15 – 12:30	Реформи на трудовото законодателство в България по време на Първата световна война и непосредствено след нея <i>Гл. ас. д-р Ивелина Машева</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
12:30 – 12:45	Бежанският въпрос в законодателството на България през периода 1919 – 1925 г. <i>Д-р Иванка Делева</i> – Регионален исторически музей – Бургас
12:45 – 13:00	Маларията в България през Втората световна война <i>Доц. д-р Димитър Гюдуков</i> – Нов български университет
13:00 – 13:15	Дискусия
13:15 – 14:30	Обедна пауза

ПАНЕЛ „ВОЙНА И ДИПЛОМАЦИЯ“

Сесия I

Модератор: *Доц. д-р Ваня Стоянова* – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките

14:30 – 14:45	Обрат и неуспех: германският опит за съюз с България в началото на Първата световна война <i>Доц. д-р Владимир Златарски</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
14:45 – 15:00	Между отчаянието и надеждата: Румъния между Букурещкия договор и Солунското примирие <i>Проф. д-р Даниел Кайн</i> – Институт за югоизточни европейски изследвания към Румънската академия

15:00 – 15:15	България и Сърбия: военнопленници, Международният Червен кръст и неутралната дипломация (1915 – 1923) <i>Доц. д-р Снежана Димитрова</i> – Югозападен университет „Неофит Рилски“
15:15 – 15:30	Как Съветският съюз обяви война на България <i>Проф. д.и.н. Михаил Станчев</i> – Харковски национален университет “В. Н. Каразин“, Украйна; Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
15:30 – 15:45	Дискусия
15:45 – 16:00	Кафе пауза

Сесия II

Модератор: *д-р Симона Самуилова* – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките

16:00 – 16:15	Предизвикателства и възможности. Отражението на военните конфликти върху хабсбургско-османската дипломация от втората половина на XVI и първата половина на XVII в. <i>Гл. ас. д-р Анелия Стоянова</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
16:15 – 16:30	Сръбско-българската война в рапортите на дипломатическия агент на Кралство Белгия в София <i>Д-р Виолета Костова</i> – Тракийски научен институт
16:30 – 16:45	Народна република България и борбите за независимост в Лузофонска Африка (1961 – 1974) <i>Гл. ас. д-р Надежда Янковска</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
16:45 – 17:00	Kosovo between Historical Confrontation and Diplomatic Resolution <i>Assoc. Prof. Dr. Ethem Çeku</i> – University of Prishtina “Hasan Prishtina”, Kosovë <i>Dr. Anton Panchev</i> – Beijing International Studies University, School of European Languages, China
17:00 – 17:15	Дискусия
18:30	Вечеря

17 октомври 2025 година

Българска академия на науките, ул. „15 ноември“ № 1

Зала „Проф. Марин Дринов“

ПАНЕЛ „ВОЙНАТА И НАЦИОНАЛНАТА ИДЕЯ“

Модератор: *Доц. д-р Владимир Златарски* – Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките

10:00 – 10:15	„От престъпното безумие“ до „престъпното малодушие". Съдбата на Беломорска Тракия в навечерието и по време на Първата световна война
<i>Проф. д.и.н. Светлозар Елдъров</i> – Институт за балканистика с център по тракология, Българска академия на науките
10:15 – 10:30	Българската православна църква в Западна Тракия през Първата световна война
<i>Доц. д-р Ваня Стоянова</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
10:30 – 10:45	Анархисти на Украйна и Вътрешната македонска партия 1900 – 1914
<i>Проф. д.и.н. Виктор Савченко</i> – Южноукраински национален университет „К. Ушински“, Украйна
10:45 – 11:00	Война между войните – въоръжената борба на ВМОРО 1913 – 1915
<i>Доц. д-р Георги Георгиев</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
11:00 – 11:15	The Macedonian Question in Bulgaria between 1921 and 1934 – a Hungarian Perspective
<i>Assoc. Prof. Dr. Csaba Zsebők</i> – Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary
11:15 – 11:30	Посегателство върху идентичността: унищожаване и присвояване на културното наследство на Украйна по време на руската агресия и окупация (2014 – 2025 г.)
<i>Доц. д-р Сергей Страшнюк</i> – Харковски национален университет “В. Н. Каразин“, Украйна; Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
11:30 – 11:45	Дискусия
11:45 – 13:30	Обедна пауза

ПАНЕЛ „ВОЙНАТА – ПОЛИТИКА И СТРАТЕГИИ“

Модератор: *Доц. д-р Ангел Джонев* – Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките

13:30 – 13:45	Наемници на Орела и Полумесеца – балканските нередовни сили в контекста на хабсбургско-османските войни 1593 – 1699 г. <i>Гл. ас. Александър Стоянов</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
13:45 – 14:00	Още нещо за българското военно свещеничество в Сръбско-българската война 1885 г. <i>Асен Павлов</i> – София
14:00 – 14:15	Въздушната защита на България през Първата световна война <i>Проф. д.в.н. Димитър Недялков</i> – Военна академия „Г. С. Раковски“
14:15 – 14:30	Приносът на генерал Радко Димитриев за развитието на военната тактика по време на Първата световна война <i>Проф. д.и.н. Сергей Потрашков</i> – Харковски национален университет "В. Н. Каразин“, Украйна
14:30 – 14:45	Ритъмът на войната – 1087 дни в окопите на Първата световна война <i>Проф. д.и.н. Милко Палангурски</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
14:45 – 15:00	Един малък военен разказ като исторически извор за Голямата война <i>Доц. д-р Слави Славов</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
15:00 – 15:15	Сръбската държавна политика към пленените българи във войните 1885 – 1918 г. <i>Доц. д-р Стоян Николов</i> – Военна академия „Г. С. Раковски“
15:15 – 15:30	Какво знае съветското разузнаване за новоразформирания български военен флот през 1921 – 22 година? <i>Проф. д.н. Асен Кожухаров</i> – Висше военноморско училище „Никола Й. Вапцаров“
15:30 – 15:45	Война по време на мир (ядрените политики и доктрини на западните страни) <i>Доц. д-р Христо Милков</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
15. 45 – 16:15	Дискусия

17 октомври 2025 година

Българска академия на науките, ул. „15 ноември“ № 1

Зала „Акад. Иван Евстратиев Гешов“

ПАНЕЛ „ВЪЗПРИЕМАНЕ НА ВОЙНАТА“

Сесия I

Модератор: *Проф. д-р Даниел Вачков* – Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките

10:00 – 10:15	Българската преса и украинският въпрос през 1918 г.: от „Осанна“ до „Разпни го“
<i>Доц. д-р Инна Манасиева</i> – Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките
10:15 – 10:30	Лиляна Гевренова: Историята на една българка в геноцида на ГУЛАГ през Втората световна война
<i>Доц. д-р Румяна Чукова</i> – Научен архив на Българската академия на науките; Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
10:30 – 10:45	Зад завесата на антиционистката пропаганда на съветския блок през 1967 – 1970 г.
<i>Доц. д-р Надя Филипова</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките; Софийски университет „Св. Климент Охридски“
10:45 – 11:00	Memorializing the Russian – Ukrainian War: Searching for a New Language of Remembrance
<i>Dr. Mariia Takhtaulova</i> – Ukrainian Institute of National Memory, Kharkiv–Kyiv, Ukraine
11:00 – 11:15	Мир чрез обединение. Преосмисляне на федералистките идеали в сянката на войната в Украйна
<i>Ас. д-р Мартина Маринова</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
11:15 – 11:30	Отвъд фронтовите линии: Етнолингвистични конфликти в ираноезичния свят
<i>Ас. д-р Илияна Божова</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
11:30 – 12:00	Дискусия
12:00 – 13:30	Обедна пауза

Сесия II

Модератор: *Доц. д-р Инна Манасиева* – Институт за исторически изследвания,
Българска академия на науките

13:30 – 13:45	The Russo-Turkish War of 1877–1878 in the Commemoration of the Kharkiv Press (Late 19 th – Early 20 th Centuries)
<i>Prof. Dmytro Mykolenko, D.Sc.</i> – N. V. Karazin Kharkiv National University, Ukraine
13:45 – 14:00	Войните в България 1912 – 1918 през погледа на другия (чешките журналисти Я. Чермак-Козак и Владимир Сис)
<i>Проф. д.и.н. Теодоричка Готовска-Хенце</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
14:00 – 14:15	“Третият Райх” на Артур Мьолер ван ден Брук в контекста на следвоенна Германия
<i>Докторант Стефан Лельов</i> – Научен архив на Българската академия на науките; Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
14:15 – 14:30	Крайовската спогодба от 1940 г. в публикации на полскоезичния печат под немска окупация (по примера на Г. Краковски)
<i>Проф. д-р Ярослав Рубаха</i> – Варминско-Мазурския университет, Олщин, Полша
14:30 – 14:45	Ukrainian War Street Art in Symbolic Landscape of Kyiv and Kharkiv
<i>Assoc. Prof. Dr. Tetiana Kovalenko</i> – V. N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine
14:45 – 15:00	Българската памет за Първата световна война
<i>Гл. ас. д-р Даниела Вичкова-Нушева</i> – Институт за исторически изследвания, Българска академия на науките
15:00 – 15:30	Дискусия

**Българска академия на науките, ул. „15 ноември“ № 1
Зала „Проф. Марин Дринов“**

16:15 – Обща дискусия и закриване на конференцията

Организационен комитет:

Председател:

Проф. д-р Даниел Вачков

Членове: доц. д-р Румяна Чукова, доц. д-р Надя Филипова, доц. д-р Ангел Джонев, доц. д-р Ваня Стоянова, доц. д-р Владимир Златарски, д-р Володя Милачков, доц. д-р Инна Манасиева, доц. д-р Сергей Страшнюк

Конференцията се осъществява в рамките на Проект „Другото лице на войната“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“, договор № КП-06-Н60/11/22.12.2.